

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
DOMNUL JEAN RICHARD DE LA TOUR
prezentate la 23 martie 2023¹

Cauzele conexe C-829/21 și C-129/22

TE,

RU, reprezentată legal de TE,

împotriva

Stadt Frankfurt am Main (C-829/21)

[cerere de decizie preliminară formulată de Hessischer Verwaltungsgerichtshof (Tribunalul Administrativ Superior din Hessen, Germania)]

și

EF

împotriva

Stadt Offenbach am Main (C-129/22)

[cerere de decizie preliminară formulată de Verwaltungsgericht Darmstadt (Tribunalul Administrativ din Darmstadt, Germania)]

„Trimitere preliminară – Controale la frontiere, azil și imigrație – Politica în domeniul imigrației – Directiva 2003/109/CE – Statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung – Articolul 9 alineatul (4) – Retragerea sau pierderea statutului – Articolul 14 – Rezident pe termen lung care dobândește dreptul de ședere pe teritoriul unui stat membru, altul decât cel care i-a acordat statutul de rezident pe termen lung – Reînnoirea permisului de ședere în acest stat membru – Condiții”

I. Introducere

1. Prezentele cereri de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 9 alineatul (4) și a articolului 14 din Directiva 2003/109/CE a Consiliului din 25 noiembrie 2003 privind statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung², astfel cum a fost modificată prin Directiva 2011/51/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2011³.

¹ Limba originală: franceza.

² JO 2004, L 16, p. 44, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 225.

³ JO 2011, L 132, p. 1, denumită în continuare „Directiva 2003/109”.

2. Aceste cereri au fost formulate în cadrul unor litigii între TE, resortisantă ghaneză, și RU, fiica ei, născută în Germania, pe de o parte, și Stadt Frankfurt am Main (orașul Frankfurt pe Main, Germania), pe de altă parte, în cauza C-829/21, și între EF, resortisant pakistanez, pe de o parte, și Stadt Offenbach am Main (orașul Offenbach pe Main, Germania), pe de altă parte, în cauza C-129/22.

3. Litigiile respective au ca obiect, în cauza C-829/21, refuzul autorității pentru străini competente de a reînnoi permisul de ședere al lui TE și de a elibera un permis de ședere lui RU, copilul său minor, și, în cauza C-129/22, refuzul autorității pentru străini competente de a reînnoi permisul de ședere al lui EF, pentru motivul că TE, pe de o parte, și EF, pe de altă parte, și-ar fi pierdut statutul de resortisant al unei țări terțe care este rezident pe termen lung în Italia ca urmare a absenței lor de pe teritoriul statului membru menționat pentru o perioadă de peste șase ani.

4. La cererea Curții, prezentele concluzii se vor concentra pe a doua întrebare preliminară adresată în cauza C-829/21⁴. Prin intermediul acestei întrebări, Curtea este invitată să precizeze data relevantă care trebuie reținută, în cadrul unei proceduri de reînnoire a unui permis de ședere într-un stat membru, altul decât cel care a acordat statutul de rezident pe termen lung, pentru aprecierea existenței statutului respectiv.

5. În prezentele concluzii, la finalul analizei noastre, vom propune Curții să statueze că, în cadrul unei proceduri de reînnoire a unui permis de ședere într-un stat membru, altul decât cel care a acordat statutul de rezident pe termen lung unui resortisant al unei țări terțe, data relevantă care trebuie reținută pentru aprecierea existenței acestui statut este data depunerii cererii de reînnoire și a documentelor justificative, iar nu o dată din cursul fazei administrative a examinării cererii respective sau al eventualei faze jurisdicționale a contestării deciziei de refuz al reînnoirii.

II. Cadrul juridic

A. Dreptul Uniunii

6. Considerentul (21) al Directivei 2003/109 are următorul cuprins:

„Statul membru în care rezidentul pe termen lung dorește să-și exercite dreptul de ședere trebuie să poată verifica dacă persoana în cauză îndeplinește condițiile prevăzute pentru a putea avea reședința pe teritoriul său [...]”

7. Articolul 2 literele (b), (c) și (d) din directiva menționată conține următoarele definiții, în sensul acesteia:

„(b) «rezident pe termen lung» înseamnă orice resortisant al unei țări terțe care este titular al statutului de rezident pe termen lung, astfel cum este prevăzut la articolele 4-7;

(c) «primul stat membru» înseamnă statul membru care a acordat pentru prima dată statutul de rezident pe termen lung unui resortisant al unei țări terțe;

⁴ Verwaltungsgericht Darmstadt (Tribunalul Administrativ din Darmstadt, Germania), în cauza C-129/22, nu adresează această întrebare în mod explicit, ci face trimitere la decizia de trimitere în cauza C-829/21.

(d) «al doilea stat membru» înseamnă orice stat membru, altul decât cel care a acordat pentru prima dată statutul de rezident pe termen lung unui resortisant al unei țări terțe, în care respectivul rezident pe termen lung își exercită dreptul de ședere.”

8. Articolul 8 din această directivă, intitulat „Permisul de ședere [UE] al rezidentului pe termen lung”, prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Statutul de rezident pe termen lung este permanent, sub rezerva articolului 9.

(2) Statele membre eliberează rezidentului pe termen lung permisul de ședere [UE]. Permisul respectiv are o durată de validitate de cel puțin cinci ani; la expirarea sa, permisul se poate reînnoi de drept, la nevoie la cerere.”

9. Articolul 9 din Directiva 2003/109, intitulat „Retragerea sau pierderea statutului”, prevede la alineatele (4) și (5):

„(4) Rezidentul pe termen lung care a avut reședința într-un alt stat membru în conformitate cu capitolul III își pierde dreptul la statutul de rezident pe termen lung dobândit în primul stat membru, imediat ce statutul respectiv este acordat într-un alt stat membru în temeiul articolului 23.

În toate situațiile, după șase ani de absență de pe teritoriul statului membru care i-a acordat statutul de rezident pe termen lung, persoana în cauză își pierde dreptul la statutul de rezident pe termen lung în statul membru respectiv.

Prin derogare de la al doilea paragraf, statul membru în cauză poate prevedea că, în cazul unei absențe de peste șase ani pentru motive speciale, rezidentul pe termen lung își poate păstra statutul în statul membru respectiv.

(5) Ținând seama de cazurile prevăzute [...] la alineatul (4), statele membre care au acordat statutul prevăd o procedură simplificată de redobândire a statutului de rezident pe termen lung.

[...]”

10. Potrivit articolului 14 alineatul (1) din această directivă:

„Un rezident pe termen lung dobândește dreptul de ședere pe teritoriul altor state membre decât cel care i-a acordat statutul de rezident pe termen lung, pentru o perioadă de peste trei luni, în cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute în prezentul capitol.”

11. Articolul 15 din directiva respectivă, intitulat „Condițiile de ședere într-un al doilea stat membru”, prevede:

„(1) În cel mai scurt timp și în cel mult trei luni de la intrarea sa pe teritoriul unui al doilea stat membru, rezidentul pe termen lung depune o cerere pentru permis de ședere la autoritățile competente din statul membru respectiv.

[...]

(4) Cererea trebuie însoțită de acte justificative, stabilite de legislația internă, care să facă dovada că persoana în cauză îndeplinește condițiile aplicabile, precum și de permisul de lungă ședere și de un document de călătorie valid sau de copiile legalizate ale actelor respective.

[...]

12. Articolul 19 din Directiva 2003/109, intitulat „Examinarea cererii și eliberarea permisului de ședere”, prevede la alineatul (2):

„Dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolele 14, 15 și 16 [...] cel de-al doilea stat membru eliberează rezidentului pe termen lung un permis de ședere care se poate reînnoi. Permisul de ședere respectiv poate fi reînnoit, eventual la cerere, la expirarea acestuia. Cel de-al doilea stat membru informează pe primul stat membru cu privire la decizia luată.”

13. Articolul 22 din această directivă, intitulat „Retragerea permisului de ședere și obligația de readmisie”, menționează la alineatul (1) litera (b):

„Până în momentul în care resortisantul unei țări terțe obține statutul de rezident pe termen lung, cel de-al doilea stat membru poate decide să refuze reînnoirea permisului de ședere sau să retragă permisul respectiv și să oblige persoana în cauză și pe membrii familiei acesteia, în conformitate cu procedurile din legislația internă, inclusiv de expulzare, prevăzute în legislația internă, să părăsească teritoriul respectiv, în următoarele cazuri:

[...]

(b) în cazul în care nu mai sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolele 14, 15 și 16.”

B. Dreptul german

14. Articolul 38a din Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (Legea privind șederea, exercitarea unei activități profesionale și integrarea străinilor pe teritoriul federal)⁵ din 25 februarie 2008, în versiunea aplicabilă litigiilor principale, intitulat „Permisul de ședere pentru rezidenții pe termen lung în alte state membre ale Uniunii Europene”, prevede la alineatul (1):

„Un permis de ședere se eliberează unui străin care beneficiază de statutul de rezident pe termen lung într-un alt stat membru al Uniunii Europene dacă acesta dorește să locuiască mai mult de 90 de zile pe teritoriul federal [...]

15. Articolul 51 alineatul (9) primul paragraf punctul 4 din legea respectivă prevede că permisul de ședere UE de rezident pe termen lung expiră numai dacă străinul locuiește în afara teritoriului federal pentru o perioadă de șase ani.

16. Articolul 52 alineatul (6) din legea menționată prevede că permisul de ședere eliberat în conformitate cu articolul 38a din aceeași lege trebuie, în principiu, să fie revocat în cazul în care străinul își pierde statutul de rezident pe termen lung într-un alt stat membru al Uniunii Europene.

⁵ BGBl. 2008 I, p. 162, denumită în continuare „AufenthG”.

III. Situația de fapt din litigiile principale și întrebările preliminare

A. Cauza C-829/21

17. TE, resortisantă ghaneză, a intrat pe teritoriul german la 3 septembrie 2013, venind din Italia.

18. Ea deține un permis de ședere UE de rezident pe termen lung eliberat în Italia și care poartă mențiunile „illimitata” ([durată] nelimitată) și „Soggiornante di Lungo Periodo – [UE]” (rezident pe termen lung – [UE]).

19. În conformitate cu articolul 38a din AufenthG, autoritatea pentru străini a orașului Offenbach (Germania), care era competentă la momentul respectiv, i-a acordat, la 5 decembrie 2013, un permis de ședere valabil pentru o perioadă de un an.

20. La 5 august 2014, TE a născut-o pe RU, care suferea de o malformație cardiacă foarte gravă ce necesita operații și examinări ulterioare, fapt care a făcut imposibilă continuarea de către TE a activității sale profesionale. În fața acestei situații, TE a trebuit să recurgă la prestații sociale pentru a-și întreține familia.

21. Prin deciziile autorității pentru străini a orașului Offenbach din 30 ianuarie 2015, cererile lui TE și RU, depuse la 12 noiembrie 2014 și având ca obiect reînnoirea și, respectiv, eliberarea unui permis de ședere, au fost respinse pentru motivul că mijloacele lor de subzistență nu erau garantate în conformitate cu articolul 5 alineatul (1) punctul 1 din AufenthG. TE și RU au fost invitate să părăsească teritoriul german sub amenințarea expulzării lor în Italia sau în Ghana.

22. Acțiunea în obligare introdusă împotriva acestor decizii a fost respinsă de Verwaltungsgericht Frankfurt am Main (Tribunalul Administrativ din Frankfurt pe Main, Germania) prin hotărârea din 20 noiembrie 2015.

23. TE și RU au formulat ulterior apel împotriva hotărârii respective la Hessischer Verwaltungsgerichtshof (Tribunalul Administrativ Superior din Hessen, Germania).

24. Prin hotărârea din 11 martie 2016, instanța menționată a admis apelul ca urmare a îndoielilor serioase pe care le avea cu privire la corectitudinea hotărârii pronunțate în primă instanță, având în vedere importanța îngrijirilor medicale de care avea nevoie RU, împrejurare care, potrivit acestei instanțe, ar fi putut constitui o excepție de la regula generală prevăzută la articolul 5 alineatul (1) punctul 1 din AufenthG.

25. Începând din 1 noiembrie 2017, procedura în fața instanței de trimitere a fost suspendată.

26. La 7 septembrie 2020, orașul Frankfurt pe Main a redeschis procedura respectivă. În prezent, acesta susține că nu mai este posibil să i se acorde lui TE un permis de ședere în temeiul articolului 38a din AufenthG. Astfel, ea nu ar mai fi locuit în Italia de mai mult de șase ani și, prin urmare, nu ar mai beneficia de statutul de rezidentă pe termen lung – UE. De asemenea, nu i s-ar putea elibera lui TE un permis de ședere nici în temeiul articolului 9a din AufenthG, deoarece TE și RU locuiesc într-un apartament finanțat de serviciile sociale, care nu ar constitui o „locuință adecvată” în sensul dispoziției menționate.

27. În aceste condiții, Hessischer Verwaltungsgerichtshof (Tribunalul Administrativ Superior din Hessen) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curtii următoarele întrebări preliminare:

- „1) Articolul 38a alineatul (1) din [AufenthG], care, potrivit dreptului național, trebuie interpretat în sensul că rezidentul pe termen lung care se mută într-un alt stat trebuie să dețină statutul de rezident pe termen lung în primul stat membru și la momentul reînnoirii permisului său de ședere, este conform cu dispozițiile articolului 14 și următoarele din Directiva [2003/109], care prevăd doar că un rezident pe termen lung are dreptul de a locui pentru o perioadă mai mare de trei luni pe teritoriul altui stat membru decât cel care i-a acordat statutul de rezident pe termen lung, cu condiția îndeplinirii celorlalte condiții prevăzute în capitolul III din directivă?
- 2) În cazul pronunțării cu privire la o cerere de reînnoire în temeiul articolului 38a alineatul (1) din [AufenthG], autoritatea pentru străini are dreptul, în temeiul dispozițiilor articolului 14 și următoarele din Directiva 2003/109, atunci când sunt îndeplinite celelalte condiții pentru o reînnoire temporară, iar străinul dispune în special de venituri stabile și regulate, să constate, într-un mod care anulează dreptul, că, între timp, așadar după mutarea în al doilea stat membru, străinul a pierdut statutul acordat în primul stat membru, în conformitate cu articolul 9 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2003/109? Data relevantă pentru pronunțare este cea a ultimei decizii a autorității sau cea a ultimei hotărâri judecătorești?
- 3) În cazul unui răspuns negativ la prima și la a doua întrebare:

Rezidentului pe termen lung îi revine sarcina de a dovedi că dreptul său de ședere în calitate de rezident pe termen lung în primul stat membru nu a expirat?

În cazul unui răspuns negativ: o instanță națională sau o autoritate națională are dreptul de a examina dacă permisul de ședere acordat rezidentului pe termen lung pe durată nedeterminată a expirat sau acest lucru ar fi contrar principiului recunoașterii reciproce a deciziilor administrative în temeiul dreptului Uniunii Europene?
- 4) Lipsa dovezii unei locuințe adecvate poate fi reținută împotriva unei resortisante a unei țări terțe care a intrat pe teritoriul Germaniei venind din Italia, care are un permis de ședere pe termen lung acordat pe durată nedeterminată, care dispune de venituri stabile și regulate, deși Republica Federală Germania nu a făcut uz de abilitarea prevăzută la articolul 15 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2003/109, iar atribuirea unei locuințe sociale a fost necesară numai pentru motivul că, atât timp cât nu deține un permis de ședere potrivit articolului 38a alineatul (1) din [AufenthG], nu beneficiază de alocație pentru copii?”

B. Cauza C-129/22

28. EF, resortisant pakistanez, a intrat pe teritoriul german la 1 aprilie 2014, venind din Italia.

29. El deține un permis de ședere UE de rezident pe termen lung eliberat în Italia și care poartă mențiunile „illimitata” ([durată] nelimitată) și „Soggiornante di Lungo Periodo – [UE]” (rezident pe termen lung – [UE]).

30. În conformitate cu articolul 38a din AufenthG, autoritatea pentru străini a Landkreis Offenbach (districtul Offenbach, Germania), care era competentă la momentul respectiv, i-a acordat, la 10 iulie 2014, un permis de ședere valabil pentru o perioadă de un an.

31. Acest permis de ședere a fost ulterior reînnoit în mod continuu, cel mai recent la 28 mai 2019 de către orașul Offenbach pe Main, competent în prezent, până la 13 iulie 2021.

32. Cererea de reînnoire a permisului de ședere în temeiul articolului 38a din AufenthG, depusă de EF la 17 martie 2021, a fost respinsă prin decizia orașului Offenbach pe Main din 27 aprilie 2021, în esență pentru motivul că acesta își pierduse statutul de rezident pe termen lung, întrucât nu a locuit în Italia de mai mult de șase ani.

33. La 6 mai 2021, EF a introdus o acțiune împotriva deciziei respective la Verwaltungsgericht Darmstadt (Tribunalul Administrativ din Darmstadt), solicitând printre altele obligarea orașului Offenbach pe Main să îi reînnoiască permisul de ședere în conformitate cu articolul 38a din AufenthG.

34. Orașul Offenbach pe Main își menține poziția exprimată în decizia sa din 27 aprilie 2021, și anume aceea că EF și-a pierdut statutul de rezident pe termen lung, întrucât nu a locuit în Italia de mai mult de șase ani.

35. În aceste condiții, Verwaltungsgericht Darmstadt (Tribunalul Administrativ din Darmstadt) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Un resortisant al unei țări terțe căruia i s-a acordat, de către un prim stat membru (în speță, Republica Italiană), statutul de rezident pe termen lung în temeiul Directivei [2003/109] poate să solicite celui de al doilea stat membru (în speță, Republica Federală Germania) reînnoirea permisului de ședere care i-a fost eliberat în temeiul articolului 14 și următoarele din Directiva [2003/109] fără a dovedi că beneficiază în continuare de statutul de rezident pe termen lung?

În cazul unui răspuns negativ la această întrebare:

2) Trebuie să se considere că statutul de rezident pe termen lung este menținut în cel de al doilea stat membru numai pentru că resortisantul unei țări terțe deține un permis de ședere UE de rezident pe termen lung eliberat de primul stat membru pentru o durată nelimitată, deși, timp de șase ani, el nu a avut reședința pe teritoriul statului membru care i-a acordat acest statut?

În cazul unui răspuns negativ la această întrebare:

3) În cadrul reînnoirii permisului de ședere, al doilea stat membru este competent să examineze pierderea statutului de rezident pe termen lung în temeiul articolului 9 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva [2003/109] și, dacă este cazul, să refuze reînnoirea sau primul stat membru este competent să constate pierderea ulterioară a acestui statut?

În cazul unui răspuns afirmativ la această întrebare:

4) În această ipoteză, examinarea motivului de pierdere prevăzut la articolul 9 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva [2003/109] impune o transpunere în dreptul național în care să se precizeze faptele care au dus la pierderea statutului de rezident pe termen lung în primul stat membru sau este suficient ca dreptul național să prevadă, fără trimitere expresă la [această] directivă, că al doilea stat membru poate refuza permisul de ședere «în cazul în care străinul își pierde statutul de rezident pe termen lung într-un alt stat membru al Uniunii Europene?»

36. Comisia Europeană a depus observații scrise în cele două cauze.

37. Prin decizia președintelui Curții din 8 noiembrie 2022, aceste cauze au fost conexe pentru buna desfășurare a fazei orale a procedurii și în vederea pronunțării deciziei Curții.

IV. Analiză

38. Prin intermediul celei de a doua întrebări *in fine* în cauza C-829/21, asupra căreia Curtea a solicitat să se concentreze prezentele concluzii, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească data relevantă care trebuie reținută pentru aprecierea existenței statutului de rezident pe termen lung în primul stat membru în vederea reînnoirii permisului de ședere în al doilea stat membru.

39. Mai precis, această instanță urmărește să afle dacă, în cadrul unei acțiuni în justiție îndreptate împotriva refuzului reînnoirii permisului de ședere într-un stat membru, altul decât cel care a acordat statutul de rezident pe termen lung unui resortisant al unei țări terțe, data relevantă care trebuie reținută este cea a cererii de reînnoire a permisului de ședere sau cea a ultimei decizii administrative sau jurisdicționale privind cererea respectivă.

40. Cu titlu introductiv, observăm că din mecanismul instituit de Directiva 2003/109 reiese că tocmai întrucât un prim stat membru a acordat resortisantului unei țări terțe statutul de rezident pe termen lung în temeiul articolului 4 din această directivă, persoana în cauză va putea dobândi dreptul de ședere pe teritoriul unui al doilea stat membru.

41. Astfel, articolul 14 din directiva menționată prevede că deținerea statutului de rezident pe termen lung de către persoana în cauză într-un prim stat membru este o condiție pentru dobândirea dreptului de ședere pe teritoriul altor state membre și este necesară pentru obținerea unui permis de ședere într-un al doilea stat membru. Prin urmare, dreptul de ședere acordat în al doilea stat membru derivă din statutul de rezident pe termen lung în primul stat membru.

42. În plus, din coroborarea articolelor 9 și 14, precum și a articolului 22 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2003/109 reiese că, atât timp cât resortisantul unei țări terțe nu a obținut statutul de rezident pe termen lung sau atunci când l-a pierdut sau i-a fost retras, al doilea stat membru poate să refuze reînnoirea permisului de ședere și să oblige persoana în cauză să părăsească teritoriul său.

43. Astfel, nu există nicio îndoială că statutul de rezident pe termen lung trebuie să existe la data cererii de reînnoire a unui permis de ședere în al doilea stat membru.

44. În cauza C-129/22, nu se ridică așadar problema datei relevante care trebuie luată în considerare pentru a se aprecia existența statutului de rezident pe termen lung în primul stat membru. Astfel, EF a intrat în Germania la 1 aprilie 2014. Termenul de șase ani prevăzut la articolul 9 alineatul (4) al doilea paragraf din Directiva 2003/109 pare să fi expirat la 1 aprilie 2020. Or, ultima cerere de reînnoire a permisului de ședere în Germania al lui EF poartă data de 17 martie 2021. Prin urmare, EF nu putea obține reînnoirea permisului său de ședere în Germania. Totuși, revine autorităților competente, în conformitate cu articolul 9 alineatul (4) ultimul paragraf din această directivă, sarcina de a verifica, prin comunicarea cu autoritățile primului stat membru, dacă statutul respectiv nu a fost păstrat.

45. În cauza C-829/21, Curtea solicită, mai precis, clarificări referitoare la problema datei care trebuie reținută, în cadrul unei acțiuni în justiție îndreptate împotriva refuzului reînnoirii permisului de ședere în al doilea stat membru, pentru a aprecia existența statutului de rezident pe termen lung în primul stat membru.

46. În această privință, apreciem că trei date diferite ar putea fi considerate ca fiind relevante pentru aprecierea existenței statutului menționat. Ar putea fi vorba fie de data cererii de reînnoire a permisului de ședere în al doilea stat membru, fie de data la care autoritatea administrativă soluționează cererea respectivă, fie de data la care instanța se pronunță asupra acțiunii îndreptate împotriva refuzului reînnoirii permisului de ședere.

47. În ceea ce privește a doua și a treia opțiune, apreciem că posibilitatea reînnoirii permisului de ședere al unui rezident pe termen lung în al doilea stat membru nu ar trebui să depindă de rapiditatea sau de durata procesării și a examinării cererii de către autoritățile competente ale acestui stat membru.

48. Dreptul de ședere de care solicită să beneficieze rezidentul pe termen lung – în măsura în care cererea de reînnoire a permisului de ședere a fost depusă într-adevăr în perioada în care persoana în cauză deținea statutul de rezident pe termen lung în primul stat membru – nu poate să depindă de datele întâmplătoare la care sunt emise deciziile, nici de trecerea timpului, așa cum este situația în cauza C-829/21.

49. Astfel, abia după o suspendare a procedurii cu durata de aproape trei ani (de la 1 noiembrie 2017 până la 7 septembrie 2020) pârâta din cauza principală a susținut că TE nu mai avusese reședința în Italia de mai mult de șase ani și că statutul său de rezident pe termen lung expirase deja în acest stat.

50. Prin urmare, considerăm că o condiționare a dreptului de ședere în al doilea stat membru de data ultimei decizii administrative sau jurisdicționale și, așadar, de rapiditatea mai mare sau mai mică cu care cererea de reînnoire a permisului de ședere este procesată de autoritatea competentă ar repune în discuție efectul util al Directivei 2003/109.

51. Această abordare ar fi contrară nu numai obiectivului directivei respective, care urmărește apropierea drepturilor resortisanților țărilor terțe care sunt titulari ai unui permis de ședere pe termen lung de cele de care beneficiază cetățenii Uniunii⁶, ci și principiilor egalității de tratament și securității juridice.

⁶ A se vedea considerentul (2) al Directivei 2003/109.

52. În ceea ce privește mai exact o procedură jurisdicțională îndreptată împotriva refuzului autorității administrative de a reînnoi permisul de ședere al resortisantului unei țări terțe, ar fi contrar articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și dreptului la o cale de atac eficientă ca exercitarea căii de atac prevăzute la articolul 20 din Directiva 2003/109 să poată conduce astfel la o situație în care resortisantul unei țări terțe rezident pe termen lung și-ar putea pierde dreptul de ședere în al doilea stat membru ca urmare a întârzierilor pe care un astfel de litigiu le-a generat și care par să nu fi fost sub controlul solicitantului⁷.

53. În plus, în contextul unei asemenea proceduri jurisdicționale, legalitatea actului în cauză trebuie apreciată în funcție de elementele de fapt și de drept existente la data adoptării acestui act. Or, pentru a aprecia dacă resortisantul unei țări terțe deține statutul de rezident pe termen lung în primul stat membru, autoritatea administrativă competentă trebuie să se raporteze la momentul depunerii cererii de reînnoire a permisului de ședere și a actelor justificative, în conformitate cu articolul 15 alineatul (4) din Directiva 2003/109.

54. Astfel, pierderea statutului de rezident pe termen lung în primul stat membru care intervine în cursul procedurii administrative sau în cursul procedurii jurisdicționale determinate de refuzul reînnoirii nu poate fi opusă resortisantului unei țări terțe în cadrul unei proceduri jurisdicționale ca urmare a trecerii timpului între data cererii de reînnoire a permisului de ședere în al doilea stat membru și data la care instanța se pronunță asupra legalității deciziei autorității administrative de respingere a cererii respective.

55. Totuși, pierderea statutului de rezident pe termen lung în cursul procedurii administrative sau în cursul procedurii jurisdicționale nu este lipsită de consecințe. Astfel, nimic nu împiedică autoritatea administrativă să constate ulterior, după ce a verificat dacă statutul de rezident pe termen lung nu a fost prelungit în primul stat membru în conformitate cu articolul 9 alineatul (4) ultimul paragraf din Directiva 2003/109, că resortisantului unei țări terțe i-a fost retras sau că acesta a pierdut statutul de rezident pe termen lung în temeiul articolului 9 alineatul (4) al doilea paragraf din directiva menționată și să refuze reînnoirea sau să îi retragă permisul de ședere în temeiul articolului 22 din directiva în cauză.

56. Totuși, acest refuz al reînnoirii sau această retragere trebuie să facă obiectul unei noi decizii a autorității competente care va putea face obiectul unei noi contestații și, prin urmare, nu poate interveni în cadrul procedurii inițiale.

57. În lumina acestor elemente, propunem Curții să statueze că articolul 9 alineatul (4) și articolul 14 din Directiva 2003/109 trebuie interpretate în sensul că, în cadrul unei proceduri de reînnoire a unui permis de ședere într-un stat membru, altul decât cel care a acordat statutul de rezident pe termen lung unui resortisant al unei țări terțe, data relevantă care trebuie reținută pentru aprecierea existenței acestui statut este data depunerii cererii de reînnoire și a actelor justificative, iar nu o dată din cursul fazei administrative de examinare a cererii respective sau al eventualei faze jurisdicționale de contestare a deciziei de refuz al reînnoirii.

⁷ A se vedea prin analogie Concluziile avocatului general Hogan prezentate în cauza Bundesrepublik Deutschland (Membru al familiei) (C-768/19, EU:C:2021:247, punctul 69).

V. Concluzie

58. Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, propunem Curții să răspundă la a doua întrebare preliminară adresată de Hessischer Verwaltungsgerichtshof (Tribunalul Administrativ Superior din Hessen, Germania) în cauza C-829/21 după cum urmează:

Articolul 9 alineatul (4) și articolul 14 din Directiva 2003/109/CE a Consiliului din 25 noiembrie 2003 privind statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2011/51/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2011,

trebuie interpretate în sensul că

în cadrul unei proceduri de reînnoire a unui permis de ședere într-un stat membru, altul decât cel care a acordat statutul de rezident pe termen lung unui resortisant al unei țări terțe, data relevantă care trebuie reținută pentru aprecierea existenței acestui statut este data depunerii cererii de reînnoire și a actelor justificative, iar nu o dată din cursul fazei administrative de examinare a cererii respective sau al eventualei faze jurisdicționale de contestare a deciziei de refuz al reînnoirii.